પરિપત્ર

ક્રમાંક : મઉમશબ/સંશોધન/2016/267
ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-10/બી, જૂના સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર.
તા. 27-09-2016

પ્રતિ, આચાર્યશ્રી,
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ (તમામ).
ગુજરાત

વિષય : શૈક્ષણિક વર્ષ જૂન-2016થી અમલી ધોરણ-11ના વર્ગબઢતીના સુધારેલા નિયમો અંગે સ્પષ્ટતાઓ

સંદર્ભ : અત્રેનો પરિપત્ર ક્રમાંક : મઉમશબ/સંશોધન/2016/7065-98, તા. 15-07-2016

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનું કે અત્રેના તા. 15/07/2016ના પરિપત્રથી ધોરણ-11 સામાન્ય પ્રવાહ, વિજ્ઞાન પ્રવાહ તેમજ ઉ.બુ ટેક્નિકલના વર્ગબઢતીના નવા નિયમો શૈક્ષણિક સત્ર જૂન-2016થી રાજ્યની તમામ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં અમલ કરવા સારું મોકલી આપેલ છે. આ નિયમો અમલમાં આવતા વર્ગબઢતીના જૂના નિયમો આથી રદ કરવામાં આવે છે. આ બાબતે આચાર્યો તરફથી માર્ગદર્શન માગતા વધુ સ્પષ્ટતાઓ કરવામાં આવે છે જે આ સાથે સામેલ છે. તે મુજબ શાળાઓએ કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

(બી. એન. રાજગોર)
સંયુક્ત નિયામક
ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

નકલ રવાના :

- જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, તમામ.

Scanned by CamScanner

વર્ગબઢતીના નિયમો ધોરણ-11 જૂન-2016થી અમલ

(વિજ્ઞાન પ્રવાહ/ સામાન્ય પ્રવાહ/ ઉ.બુનિયાદી/ ટૅક્નિકલ પ્રવાહ માટે)

[ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ - 1972 સેક્શન 17(10) અન્વયે]

નિયમ નં. 1	દરેક રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળાએ વર્ષ દરમ્યાન વાર્ષિક પરીક્ષા સહિતની ત્રણ પરીક્ષાઓ (કસોટી) નિયમ-7 માં દર્શાવેલા વિષયો સિવાયના વિષયો માટે લેવાની રહેશે. આ ત્રણ કસોટીઓ પૈકી બે કસોટીઓમાં ઉપસ્થિત રહેવું દરેક વિદ્યાર્થી માટે ફરજિયાત રહેશે. પાસ થવા માટે દરેક વિષયમાં ઓછામાં ઓછા 33 ટકા ગુણ હોવા જોઈએ. દરેક વિષયની પરીક્ષા ફરજિયાત રહેશે.
નિયમ નં. 2	દરેક રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળાએ દરેક સત્રમાં એક કસોટી બોર્ડ સૂચવે તે પ્રમાણે અને વાર્ષિક પરીક્ષા એપ્રિલ માસમાં ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર શિક્ષણ બોર્ડ સૂચવે તે તારીખથી લેવાની રહેશે.
નિયમ નં. 3	રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળાઓએ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં લેવી. (અ) પ્રથમ કસોટીમાં પ્રથમ કસોટી સુધી થયેલ અભ્યાસક્રમમાંથી પ્રશ્નો પૂછવા. (બ) બીજી કસોટીમાં પ્રથમ કસોટી સુધી થયેલ અભ્યાસક્રમમાંથી 30% ગુણના પ્રશ્નો પૂછવા અને પ્રથમ કસોટીથી બીજી કસોટી સુધી થયેલ અભ્યાસક્રમમાંથી 70% પ્રશ્નો પૂછવા. (ક) વાર્ષિક પરીક્ષામાં સમગ્ર અભ્યાસક્રમમાંથી પ્રશ્નો પૂછવા. તમામ પ્રકરણોને યોગ્યતા મુજબ ભારાંક આપવો.
નિયમ નં. 4	નિયમ-7માં દર્શાવેલ વિષયો સિવાયના વિષયો માટે વર્ષ દરમ્યાન વિવિધ સમયે કરવાના પરીક્ષણની વિગતોનું વર્ગીકરણ નીચે પ્રમાણે રહેશે. રજિસ્ટર થયેલ સામાન્ય શાળાઓના સૈદ્ધાંતિક વિષયો માટેનું વર્ગીકરણ (નિયમ 5-અ) પ્રમાણે રહેશે તથા ઉ.બુ. શાળા, ટૅક્નિકલ અને વિવિધલક્ષી શાળાઓના પ્રાયોગિક પાસું ધરાવતાં વિષયોમાં વર્ગીકરણ (નિયમ 5-બ) પ્રમાણે રહેશે.

હું કોઈ પણ કામ પ્રાર્થના વિના કરતો નથી. – ગાંધીજી

Scanned by CamScanner

નિયમ નં. 5 (સ્પષ્ટતા)

80 ગુણના પ્રશ્નપત્રનો સમય ત્રણ કલાક અને 50 ગુણના પ્રશ્નપત્રનો સમય બે કલાકનો રહેશે.

(અ) સૈદ્ધાંતિક વિષયો માટે

1. વાર્ષિક પરીક્ષા	80 ગુણ
2. પ્રથમ કસોટી	50 ગુણ
3. દ્વિતીય કસોટી	50 ગુણ
4. વર્ષ દરમિયાન થયેલ કાર્યના આધારે આંતરિક ગુણ	20 ગુણ
કુલ	200 ગુણ

(20 ગુણનું આંતરિક વિભાજન પરિશિષ્ટ (ક)માં દર્શાવેલ છે.)

(બ) ઉ.બુ.અને ટેક્નિકલ શાળાના ઉદ્યોગો માટે

1. વાર્ષિક પરીક્ષા	80 ગુણ
2. પ્રથમ કસોટી	50 ગુણ
3. દ્વિતીય કસોટી	50 ગુણ
4. વર્ષ દરમિયાન થયેલ	20 ગુણ
કાર્યના આધારે આંતરિક ગુણ	20 ગુણ
કુલ	200 ગુણ
પ્રાયોગિક કાર્ય (20+30)	50 ગુણ

(20 ગુણનું આંતરિક વિભાજન પરિશિષ્ટ (ક)માં દર્શાવેલ છે.)

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં પ્રાયોગિક પરીક્ષા બાબત....

- ધોરણ -12 વિજ્ઞાન પ્રવાહની બોર્ડની પ્રાયોગિક પરીક્ષાના માળખા મુજબ જ વર્ષાન્તે દરેક વિષયની 50 ગુણની લેવી.
- જો કોઈ વિષયની પ્રાયોગિક પરીક્ષામાં 17 કરતાં ઓછા ગુણ હશે તો ધોરણ-11માંથી ધોરણ-12માં વર્ગબઢતી મળી શકશે નહીં.
- પ્રાયોગિક પરીક્ષાના ગુણ ગ્રાન્ડ ટોટલમાં ગણવા નહીં.

નિયમ નં. 6

દરેક વિષયમાં પાસ થવા માટે 200 માંથી 66 ગુણ (33%) એટલે કે 100 માંથી 33 ગુણ મેળવવાના રહેશે અને પરીક્ષાનું ફાઈનલ પરિણામ/ગુણપત્રક 100 ગુણના આધારે બનાવવાનું રહેશે.

નિયમ નં. 7

સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ તથા ઉદ્યોગ જેવા વિષયોની વર્ષ દરમિયાન એક જ વાર્ષિક પરીક્ષા લેવાની રહેશે. આ વિષયોના ગુણ કુલ ટકાવારીમાં ન ગણવા. આ વિષયોમાં ગ્રેડ આપવાનો રહેશે. આ વિષયોનું માળખું નીચે પ્રમાણે રહેશે :

1. સૈદ્ધાંતિક પરીક્ષા*	40 ગુણ*
2. વાર્ષિક પ્રાયોગિક પરીક્ષા	40 ગુણ
3. વર્ષ દરમ્યાન કરેલ કાર્યના આધારે આંતરિક ગુણ	20 ગુણ
કુલ ગુણ	100 ગુણ

નોંધ :
- આંતરિક 20 ગુણનું આંતરિક વિભાજન પરિશિષ્ટ (ક)માં દર્શાવેલ છે.
- *40 ગુણની સૈદ્ધાંતિક પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રમાં વિવિધ પ્રકારના હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા અને તેના જવાબો આન્સરબુકમાં જ લખવાના રહેશે. જેનો સમયગાળો એક કલાકનો રહેશે.

Scanned by CamScanner

	ગ્રેડ વર્ગીકરણ

ગુણ	ગ્રેડ
91 થી 100	A+
81 થી 90	A
71 થી 80	B+
61 થી 70	B
51 થી 60	C+
41 થી 50	C
33 થી 40	D
33 થી ઓછા	E

નિયમ - 7માં દર્શાવેલ વિષયો પૈકી કોઈપણ વિષયમાં E ગ્રેડ મેળવનાર વિદ્યાર્થીને ધોરણ-11માંથી ધોરણ-12માં વર્ગબઢતી મળી શકશે નહીં.

નિયમ નં. 8

ધોરણ-11 માટેનાં વર્ગબઢતીના નિયમો :

(અ) સૈદ્ધાંતિક, પ્રાયોગિક તેમજ વર્ષ દરમ્યાન કરેલ કાર્યના કુલ ગુણમાંથી પાસ થવા માટે દરેક વિદ્યાર્થીએ 33% ગુણ મેળવવાના રહેશે.

(બ) જો કોઈ વિષય કે વિષયોમાં 33% થી ઓછા ગુણ થતાં હોય તો એકંદરે 33% થી વધુ ગુણ મેળવનારને દરેક ટકા દીઠ 1 ગુણ અને વધુમાં વધુ 15 ગુણની મર્યાદામાં રહીને પાસ થવા માટે ખૂટતા ગુણ આપી શકાશે. આવો લાભ એક કે વધુ વિષયોમાં આપવાનો રહેશે. આ સિદ્ધિગુણ કહેવાશે. આ ગુણ વત્તા(+) કરી અલગ દર્શાવવાના રહેશે. તેનો કુલ ગુણની ગણતરીમાં સમાવેશ કરવો નહીં. આ રીતે સિદ્ધિ ગુણ મેળવનાર રેન્કને પાત્ર રહેશે.

(ક) જો કોઈ વિષય કે વિષયોમાં 33% થી ઓછા ગુણ મળે અને મળવાપાત્ર સિદ્ધિ ગુણ ઉમેર્યા પછી પણ 33% ગુણ ન થાય તો તેવા વિદ્યાર્થીને ઉપલા ધોરણમાં બઢતી મળી શકે તે માટે આચાર્ય કુલ 10 કૃપા ગુણની મર્યાદામાં ખૂટતા જરૂરી ગુણ આપી શકાશે. આ કૃપા ગુણ પણ વત્તા(+) કરી અલગ દર્શાવવાના રહેશે. આવા વિદ્યાર્થી રેન્કને પાત્ર રહેશે નહીં.

(ડ) જો કોઈ વિદ્યાર્થીને નિયમ-7માં દર્શાવેલ વિષયો સહિત કોઈપણ વિષય કે વિષયોમાં 33% થી ઓછા ગુણ મેળવેલ હોય તો તેવા વિદ્યાર્થીને તે વિષય કે વિષયોમાં 25% કે તેથી વધુ ગુણ હોય તો જ સિદ્ધિગુણ કે કૃપાગુણનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.

(ઈ) દરેક પરીક્ષાર્થીને પાસ થવા માટે મળવાપાત્ર સિદ્ધિ ગુણ તેમજ કૃપા ગુણ આપવા ફરજિયાત છે.

Scanned by CamScanner

નિયમ નં. 9

(1) મેડિકલ કે કોઈપણ કારણોથી કોઈ એક વિષય કે વિષયોની પરીક્ષા ન આપી શકનાર વિદ્યાર્થીને વર્ગબઢતી આપવા બાબતે આચાર્યશ્રી નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં લઈ નિર્ણય કરશે...

(અ) કોઈ વિષય કે વિષયોની પરીક્ષા ન આપી શકનાર વિદ્યાર્થીને આપેલી પરીક્ષાઓમાં મેળવેલ ગુણના આધારે જ વર્ગબઢતી મળી શકતી હોય તો રેન્ક મળવાપાત્ર રહેશે.

(બ) આપેલી પરીક્ષાઓમાં મેળવેલા ગુણથી જ વર્ગબઢતી મળી શકે તેમ ન હોય પરંતુ જે વિષય કે વિષયોમાં ગેરહાજર હોય તે વિષયની આપેલી પરીક્ષાઓમાં મેળવેલા કુલ ગુણના પ્રમાણમાં ગેરહાજર પરીક્ષામાં જે તે વિષયમાં મળવાપાત્ર થતાં ગુણ મૂક્યા પછી વર્ગબઢતી મળવાપાત્ર થાય તો તેવા વિદ્યાર્થી રેન્કને પાત્ર રહેશે નહીં.

(ક) કોઈ વિષય કે વિષયોની પરીક્ષામાં વિદ્યાર્થી ગેરહાજર હોય તો તે વિષય કે વિષયોની આપેલી પરીક્ષાઓમાં મેળવેલા કુલ ગુણના પ્રમાણમાં ગેરહાજર પરીક્ષામાં મળવાપાત્ર થતાં ગુણ મૂક્યા પછી પણ વર્ગબઢતી મળવાપાત્ર ન થાય તો તે વિદ્યાર્થીને વર્ગબઢતી આપવી નહીં.

(ડ) ઉદાહરણ : કોઈ વિદ્યાર્થીએ ગણિતમાં 50 ગુણની પ્રથમ કસોટીમાં 12 ગુણ અને 80 ગુણની વાર્ષિક પરીક્ષામાં 14 ગુણ મેળવેલ છે. 50 ગુણની બીજી કસોટી આપેલ નથી.

તો તે વિષયની આપેલી પરીક્ષાઓના કુલ 130 ગુણમાંથી મેળવેલા કુલ ગુણ 26 થાય.

તો ગેરહાજર 50 ગુણની બીજી કસોટીમાં તે વિષયમાં મળવાપાત્ર થતાં

$$\text{ગુણ} = \frac{26 \times 50}{130} = 10 \text{ ગુણ મૂકવા.}$$

ગેરહાજર બીજી કસોટીના ખાનામાં 10 ગુણ મૂકી તેની સાથે * નું નિશાન કરવું. અને સમગ્ર પરિણામની નીચે નોંધ કરવી. નોંધ : *ગેરહાજર પરીક્ષામાં મળવાપાત્ર ગુણ દર્શાવે છે.

(ઈ) જે વિષયોની વર્ષમાં એક જ પરીક્ષા લેવાની જોગવાઈ છે તે વિષયોની પરીક્ષામાં વિદ્યાર્થી અનિવાર્ય કારણસર ગેરહાજર રહે તો તે વિષયની પરીક્ષાનું પરિણામ આંતરિક ગુણના આધારે તૈયાર કરવું અને ગ્રેડ આપવા.

(ફ) સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ વિષયમાં પ્રાયોગિક પરીક્ષામાંથી મુક્તિ મળવાપાત્ર વિદ્યાર્થી પાસેથી સિવિલ સર્જનનું પ્રમાણપત્ર મેળવવું.

- આવા વિદ્યાર્થીના લેખિત પરીક્ષાના 40 ગુણ તથા આંતરિક ગુણ 20 તેમ કુલ 60માંથી મેળવેલા ગુણનું 100 ગુણમાંથી મળવાપાત્ર ગુણમાં રૂપાંતર કરી તેને આધારે મળવાપાત્ર ગ્રેડ તે વિષયના પરિણામમાં દર્શાવવો.
- પરંતુ પરિણામમાં દર્શાવેલ ગ્રેડની બાજુમાં * નું નિશાન કરવું અને પરિણામ પત્રક/ પ્રગતિપત્રકમાં તેમના પરિણામમાં * દર્શાવીને પ્રાયોગિક પરીક્ષામાંથી મુક્તિ મેળવેલ છે તેની નોંધ કરવી.

Scanned by CamScanner

	(2) જે વિષયોના પરિણામમાં ગ્રેડ આપવાના છે તે સિવાયના શાળામાં શીખવાતા બધા જ ફરજિયાત વિષયોના ગુણને ગણતરીમાં લઈ વર્ગબઢતી આપવાની રહેશે. (3) કોઈપણ વિદ્યાર્થીની અનિવાર્ય કારણોસર વાર્ષિક પરીક્ષા વખતે શિક્ષણકાર્યના કુલ દિવસોમાંથી 80% હાજરી થતી ન હોય તો તેવા ખાસ કેસોની પૂર્તતા કરવાની સત્તા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીને રહેશે. (4) તમામ પરીક્ષાર્થીઓની ઉત્તરવહીઓ વાલીઓને બતાવવાની રહેશે. (5) જરૂર પડે તો તપાસાયેલી ઉત્તરવહીઓનું આચાર્યશ્રી પોતે કે વિષયના નિષ્ણાત પાસે મોડરેશન કરાવી શકશે. (6) કોઈપણ રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળા આ વર્ગબઢતીના નિયમોથી ઊંચી કક્ષાના નિયમો રાખવા ઈચ્છતી હોય તો તે શાળાએ 31 જુલાઈ સુધીમાં બોર્ડની કચેરીને દરખાસ્ત કરવાની રહેશે અને બોર્ડની પૂર્વ મંજૂરી મેળવીને રાખી શકાશે. આવા નિયમો દાખલ કરતી વખતે શાળાએ તેના વિદ્યાર્થી અને વિદ્યાર્થીઓના વાલીને સવેળા જાણ કરવાની રહેશે. (7) ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ધારાની કલમ 17(6) અન્વયે કોઈપણ રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળા પરીક્ષા પદ્ધતિ અંગે પ્રયોગ કરવા સ્વતંત્ર છે પણ તે પરીક્ષા યોજના માટે બોર્ડની કચેરી દ્વારા મંજૂરી મેળવવાની રહેશે.

Scanned by CamScanner

પરિશિષ્ટ-ક

સૈદ્ધાંતિક વિષયના વર્ગીકરણ નિયમ-5માં જણાવેલ કાર્યના 20/20/30 ગુણની ફાળવણી

અ.નં	વિષયનું નામ વર્ગીકરણના મુદ્દાઓ	ગુણભાર
1.	ટર્મ પેપર કુલ-2 /સ્વાધ્યાય કુલ-2	10
2.	પુસ્તકાલયમાંથી અભ્યાસના ઉપયોગી બે પુસ્તકોનું અવલોકન	05
3.	પ્રોજેક્ટસ પ્રોજેક્ટસના અભ્યાસને સુસંગત સાહિત્ય એકઠું કરવું.	05
	કુલ	20
4.	શારીરિક શિક્ષણ અને ઉદ્યોગના 20 ગુણની કુલ વહેંચણી	
1.	શારીરિક શિક્ષણ	
	(અ) શિસ્ત અને નિયમિતતા	10
	(બ) મેદાન પરનું કાર્ય / પ્રોજેક્ટ કાર્ય	10
		20
2.	ઉદ્યોગ	
	(અ) વર્ગકાર્ય	10
	(બ) પ્રાયોગિક કાર્ય / પ્રોજેક્ટ કાર્ય	10
		20
3.	કમ્પ્યૂટર	
	(અ) વર્ગકાર્ય અને ગૃહ કાર્ય	10
	(બ) પ્રાયોગિક કાર્ય/ પ્રોજેક્ટ કાર્ય	10
		20

નોંધ : આચાર્યશ્રી તેમજ સુપરવાઈઝરશ્રીઓએ જે તે વિષયોમાં યોગ્ય સમયાન્તરે આયોજન અનુસાર બુક રિવ્યુ, પ્રોજેક્ટ, સ્વાધ્યાય કાર્ય, ટર્મ પેપરનું નિયમિતપણે અવલોકન કરવા ગુણવત્તાસભર કાર્ય થાય તે માટે જરૂરી સૂચનો કરવા તેમજ માર્ગદર્શન પૂરું પાડવું.

Scanned by CamScanner